

Sygn. akt II CSK 482/20

POSTANOWIENIE

Dnia 5 października 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Agnieszka Piotrowska

w sprawie z powództwa Skarbu Państwa - Państwowego Gospodarstwa
Leśnego Lasy Państwowe Nadleśnictwo (...)
przeciwko P. spółce akcyjne w K.
o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 5 października 2021 r.,
na skutek skargi kasacyjnej strony pozwanej
od wyroku Sądu Okręgowego w P.
z dnia 6 lutego 2020 r., sygn. akt X Ga (...),

1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania

**2) zasądza od strony pozwanej na rzecz Skarbu Państwa -
Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej koszty
postępowania kasacyjnego w kwocie 2700 (dwa tysiące
siedemset) zł.**

UZASADNIENIE

Powód Skarb Państwa - Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe Nadleśnictwo [...] wniósł o zasądzenie od pozwanego P. S.A. w K. kwoty 67.878,28 zł. z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w transakcjach handlowych z tytułu wynagrodzenia za ustanowienie służebności przesyłu na stanowiących własność powoda nieruchomościach przysługującego za 2018 rok na podstawie umowy zawartej w dniu 27 stycznia 2015 r. Wyrokiem z dnia 24 lipca 2019 r. Sąd

Rejonowy w K. uwzględnił powództwo w całości. Apelacja pozwanego została oddalona wyrokiem Sądu Okręgowego w P. z dnia 6 lutego 2020 r. Pozwany wniósł skargę kasacyjną opierając wniosek o jej przyjęcie do rozpoznania na przyczynie kasacyjnej objętej art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia przysługującym od prawomocnych orzeczeń sądu drugiej instancji, służącym ochronie interesu publicznego przez zapewnienie jednolitości wykładni i stosowania prawa, wkład Sądu Najwyższego w rozwój orzecznictwa i nauki prawa oraz eliminowanie z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu nieważnym lub orzeczeń oczywiście niezgodnych z prawem. Stosownie do 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania w razie wykazania przez stronę, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Z punktu widzenia funkcji oraz założeń skargi kasacyjnej jako nadzwyczajnego środka zaskarżenia, rolą „przedsądu” jest wstępna selekcja skarg pod kątem spełniania wymienionych wyżej kryteriów (przyczyn kasacyjnych) kwalifikujących skargę do jej przedstawienia Sądowi Najwyższemu w celu merytorycznego rozpoznania.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania pozwany wskazał, że skarga jest oczywiście uzasadniona, ponieważ zaskarżone orzeczenie w sposób rażący narusza przepisy prawa materialnego tj. art. 65 § 1 i 2 k.c., poprzez ich niezastosowanie i pominięcie przez Sąd Okręgowy całości kontekstu sytuacyjnego, w którym została zawarta umowa z dnia 27 stycznia 2015 r.; w szczególności okoliczności, że przy zawieraniu umowy strony były zgodne co do tego, że grunty na których została ustanowiona służebność przesyłu, nie są związane z prowadzeniem działalności gospodarczej przez pozwaną, a więc powinny być opodatkowane zgodnie z przeznaczeniem wskazanym w ewidencji gruntów. Skarga jest oczywiście zasadna także ze względu na naruszenie art. 5 k.c., albowiem działania powoda polegające na samowolnej i jednostronnej zmianie sposobu

obliczenia wysokości wynagrodzenia za ustanowienie służebności przesyłu poprzez zmianę podstawy opodatkowania gruntu, są sprzeczne z zasadami współżycia społecznego i dobrymi obyczajami.

Oparcie wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania na przyczynie kasacyjnej określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 nakładało na skarżącego powinność wykazania kwalifikowanej postaci naruszenia wskazanych przepisów prawa materialnego lub procesowego. Oczywistość tego naruszenia polega na tym, że jest ono widoczne *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby zagłębiania się w szczegóły sprawy lub dokonywania poszerzonej analizy istotnych dla wyniku sprawy przepisów. O przyjęciu skargi kasacyjnej do rozpoznania nie decyduje przy tym samo oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego przez sąd, który wydał zaskarżone orzeczenie, lecz sytuacja, w której naruszenie to doprowadziło do wydania oczywiście nieprawidłowego orzeczenia. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi bowiem wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 stycznia 2003 r., I PK 227/02, OSNP 2004 r., Nr 13, poz. 230).

Skarżący nie uczynił zadość tym wymaganiom. Skonfrontowanie uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania z motywami zaskarżonego wyroku i poprzedzającego go wyroku Sądu pierwszej instancji nie potwierdza tezy pozwanego o ewidentnej wadliwości zaskarżonego orzeczenia. Sformułowane przez skarżącego zarzuty, pomimo że dotyczą naruszeń przepisów prawa materialnego, nie uwzględniają ustaleń przyjętych przez Sądy *meriti* za podstawę rozstrzygnięcia. Tymczasem stosownie do art. 398¹³ § 2 k.p.c. w postępowaniu kasacyjnym Sąd Najwyższy jest związany ustaleniami faktycznymi stanowiącymi podstawę zaskarżonego orzeczenia. Sąd drugiej instancji zaakceptował ustalenie Sądu Rejonowego poczynione na podstawie umów zawartych przez strony, z którego wynika, że pozwany zobowiązany jest do zapłacenia powodowi wynagrodzenia obliczonego corocznie w wysokości odpowiadającej wartości podatków i opłat ponoszonych przez powoda od części nieruchomości, z której korzystanie jest ograniczone w związku z wykonywaniem prawa służebności (§ 5 ust. 1 umowy z dnia 27 stycznia 2015 r.). Nie wynika z tego

ustalenia, żeby uzgodnienia stron dotyczyły konkretnego rodzaju podatku, którym powód będzie obciążony. Nie ma zatem podstaw do przyjęcia, że dokonana przez Sąd *meriti* wykładnia spornych postanowień umowy w sposób rażąco naruszała art. 65 § 1 i 2 k.c. Wbrew twierdzeniom skarżącego, wezwanie pozwanego do zapłaty wynagrodzenia w kwocie odpowiadającej stawce podatku od nieruchomości, zamiast stawce podatku leśnego, w sytuacji, w której powód uiścił odprowadził od gruntów zajętych przez pozwaną podatek w stawce właściwej dla podatku od nieruchomości w 2018 r., nie pozostawało w oczywistej kolizji z zacytowanym postanowieniem umownym i trudno je też uznać za jednostronną zmianę warunków umowy. Z tych przyczyn nie ma także podstaw do przyjęcia, że Sąd Okręgowy w sposób rażąco naruszył art. 5 k.c., nie dostrzegając w takim działaniu powoda nadużycia przysługującego mu prawa podmiotowego.

W tym stanie rzeczy orzeczono, jak w sentencji. O kosztach postępowania kasacyjnego rozstrzygnięto na zasadzie odpowiedzialności za wynik sprawy (art. 98 § 1 k.p.c. w zw. z art. 398²¹ i art. 391 § 1 k.p.c.).